ԵՐԲՈՐԴ ՏԱՐԻ – ԹԻՒ 651 | Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1898 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 8–20 | 7 ՇԱՊԱՆ 1316 | 8 ՓԵԱՆ Իվ 1314 | Գ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 651

20 ՓԱՐԱՁ

Բիւզանդիոն

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՕՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ | ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԻԶԵՃԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Litteraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 – 25.
CONSTANTIPOLE

«Բուզանթիոն»
Բուզանթ Քեչեան
Բապ-Ալի Ջատտեսսի, Թիւ 23-25
Կ. Պոլիս

ԸՆԿԵՐԱՑԵՒՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆԻՒՄԱ Բ. ՁԱՐԻՆ ԱՒԱՁԱՐԿԻՆ ՎՐԱՅ

Ա.

Ընդհանուր զէնքնկեցութեան այդ գեղեցիկ գաղափարն, որ ամէն դարու մարդասիրաց երազած, Քրիստոնէութեան Հիմնադրին քարոզած, մեր անվենաւոր խաղաղութեան նախակարապետն ըլլալ կը թուի, իրականութիւն պիտի գտնէ՞ մօտ օրերս. այս է օրուան կարեւոր հարցերէն մէկն ալ։

Եթէ առաջարկութիւնն հրապարակ նետող բարձր և օգուտապատ հեղինակութիւնն ինկատ առնուէք, եթէ Դեսպանախորհրդոյ գումարման պատրաստութիւններն աչքի առջև բերէնք, եթէ աղէտէն անդէնն լուսած համակրական ցոյցերը տեսնէնք, պիտի փորձուինք ենթադրել թէ եկած է ժամանակն ուր մահացու զէնքերը մէկդի պիտի նետուին մարդոց ձեռքէն, անթիւ, անհամար զօրաց բանակներն ուր ուրեմն պիտի ցրուին, այլևայլ իրարու մրցակից և ոսոխ ազգերուն դարաւոր քէներն ու հակառակութիւնները «իւի համբոյր պիտի ցրուին իրարու»։ ահագին զրահաւորներն ու յածանաւերը վաճառականական նաւերու պիտի վերածուին, երկաթն ու պողպատն այլևս խուփ ու մանգաղ եւ մարդկութեան օգտակար մեքենաներ չինելու պիտի ծառայեն, Բրուբ պիտի անանկանայ և Արմսթրոնկ յուսահատութենէն ինքզինքը ծովը պիտի նետէ իր թնդանօթներուն հետ մէկտեղ, վիթխարի ռումբերն ա՛լ անպէտ հնութիւններ դարձած, իրր զարդ պիտի գործածուին ապրին անդին, և Լըպէլի հրացաններն հատը 40 փարայի պիտի ծախուին և առնող չպիտի ըլլայ։ Պատերազմական նոր զէնք մը, նոր գործիք մը հնարողը ցկեանս չդիմացող աչխատութեան պիտի դատապարտուի ևն. ևն։ Կամ եթէ այս բաներն ամէնն ի միասին, միահղոյն չըլլան ալ, գէթ սկզբնաւորում մը պիտի ըլլայ, այլ և այլ Տէրութիւնները հրապարակ ուխտ պիտի բնեն որ զօրքերնուն և զօրաբանակներնուն վրայ այլ եւս յատկացում չընեն, կոճակ մը չեւերկնեն, զէնքերնին ու ռազմամթերքնին որոշ չափի մը տակ առնուն, համբեն կշռեն և իրարու մէկ մէկ ցուցակը տան, այլ եւս մարտանաւ չչինեն, կամ այս ինչ մեծութենէն, այն ինչ թիւէն աւելի չչինեն, ինչպես Ռուսիոյ դրին սահմ արգելք մը, նորահնար զէնք չգտնուին ևն։ ևն։ Իսկ երբ մեզ կողմէ մեզի հնչեն դիտենք իրաց ներկայ վիճակը, կ'տեսնենք որ երկու-երեք տէրութիւն զատ, որ այդ զէնքնկերութեան գաղափարը մէկտեղ նետուեցաւ, ամէն տէրութիւն նորէն իր գիտցածէն մազի չափ չեղած չէ։ Մարտանաւ չինողները նորէն միլիոնները ծախսելով՝ չինութիւններ չարունակելու վրայ են, ռազմաչ ալ ֆաբ։ Զօրաբանակները նորէն աւելցնել դադրած չեն. և որովհետեւ քաղաքական հորիզոնին վրայ միշտ խըն-դիրներն ու կնճիռներն անպակաս եղած են և պիտի ըլլան, «որ աւուր ըրիւէ զրան» այսօր Զինաստան, վաղը Ֆաշոտա, միւս օր չես գիտեր ինչ, ահա՛ պատրուակ պատրուակի վրայ կուգայ սպառազինութիւններն ա՛լ աւելի կատարելագործելու, պատերազմական ցոյցերն և պատրաստութիւններն ալ աւելի բուռն թափով յառաջ մղելու և աւելի քան երբեք հռչակելու լստիներէն առածը թէ si vis pacem, para bellum [եթէ խաղաղութեան կը բաղձաս, պատերազմի պատրաստուէ]։ Հիմա եթէ կրնաս, հասկցիր, գուշակէ թէ այս երկու հակընդդէմ ձիւտումներէն ո՛րը պիտի գերակչիռ հանդիսանայ, որն հաւանականութիւն ունի իրականանալու այժմեան պատգայից մէջ, և դեսպանախորհուրդն —եթէ գումարի—ի՞նչպես պիտի իրարու հետ համաձայնեցնէ այս հակառակամարտ տարերքն, ի՞նչպես արդիւնք մը պիտի հանէ ի նպաստ իրագործման ամէն գարու մարդասէրներու և խաղաղասէրներու բաղձանքին, որոց գլուխ կ'կանգնի այսօր Նիքոլա Բ. կայսր։

* * * Եթէ մարդկային ազգի քաղաքակրթութեան պատմութիւնը քննենք, կ'տեսնենք որ անցատին նախապատմական ժամանակներէն, ուր որ եւ է ընկերական հիմնարկութիւն, օրէնք կամ կառավարութիւն չկայ անհատն անհատին դէմ պաշտպանելու, զէնքը մարդուն անբաժան ընկերը, նոյն իսկ զգեստէն եւ բնակութենէն նախակայ, նախագոյ պէտքն եղած է. նոյնպէս ինքզինք վայրի գազանաց դէմ պաշտպանելու, իր ուտելիքն որսորդութեամբ ճարելու և մարմինն անասնոց մոթով ծածկելու բնազդ մը կերտել տուած է իրեն քարէ դանակներ եւ կացիններ, ոսկրէ նիզակներ, ևլն։ Քաղաքակրթութեան յառնդր չրջաններուն հետ, մարդկային ճարտարարուեստի իւրաքանչիւր յառաջդիմութեան հետ զէնքերու կատարելագործութիւնն ալ միանգամայն յառաջացած է, անանկ որ այսօր միայն իւրաքանչիւր չրջանի մարդոց գործածած զէնքերուն միջոցաւ, ինչպես ո և է ճարտարագործութեան արդեանց միջոցաւ, կարելի է աստիճանացոյց մը կազմել մարդկային քաղաքակրթութեան։ Ուրիշ խօսքով նախապատմական մարդուն ազեղն ու կացինն այնպէս կ'համեմատին Լըպէլեան հրացանին կամ Քրուբի թնդանօթին հետ, ինչպես այդ մարդոց կրթութեան և մտաւոր զարգացման վիճակն՝ արդի Գաղղիացւոց կամ Գերմանացւոց վիճակին հետ։ Այս տեսութեամբ, առաջին դիտելի կէտը կը կայանայ սա խնդրոյն վրայ թէ կարելի՞ է այժմ արգելք դնել զինուց եւ ռազմանիւթոց նորանոր գիւտերու և նորանոր կատարելագործութեանց. Բ. եթէ զինուց այդ կատարելագործութիւնքն այնքան աղետարեր, այնքան վնասակար են մարդկութեան որքան կ'կարծուին, թէ տեղի կա՞յ երեւմկանները յօրինելու այս նկատմամբ։ Առաջին կէտին դժուարագոյն չենք կարծեր թէ կարելի ըլլայ հաստատական պատասխան տալ, որչափ որ կոնի Մուրավիէվ լաւատես ըլլայ այդ մասին։ Պէտք է խորհիլ թէ ո՛չ միայն Եւրոպոյ և Ամերիկայի այլևայլ երկրաց մէջ ուր ճարտարարուեստք գարգացած են, ուր բնագիտութեան եւ քիմիաբանութեան կիրառութիւնք ամէն օր նորանոր յառաջդիմութիւններ կ'ընեն, կարելի չէ գիտութեանց մոթիւը կասեցնել, կարելի չէ արհեստից ազատութիւնը սեղմել, այլև ինկատի առնելու է թէ այդ երկիրներն արհեստից այդ ճիւղէն ահագին վաստակ և շահ ունին, հազարաւոր գործաւորք և հարիւրաւոր գործարանք կ'ապրին անկից։—մինակ Բրուսիոյ գանձը ահագին գումարներ կը վաստկի Բրուբի վճարած տուրքէն Էսէնի գործարաններուն համար՝ որք քաղաքի մը չափ տարածութիւն կը գրաւեն։ Պելժիոյ զինագործարանները, Անգլիոյ նաւարանները որք աչխարհի թէ մարտանաւ և թէ վաճառանաւ կը մատակարարեն, Արմսթրոնկի ձուլարաններն, Աւստրիոյ և Միացեալ-Նահանգաց ո՛չ պետական զինագործարաններն որք մեծամեծ ընկերութեանց չահագործիններովը հիմնուած են, այս ամէնը չեն կարող դադրիլ առանց տնտեսական մեծ տագնապ պատճառելու այդ երկրաց ժողովրդեան. հետևաբար ո՛չ Գերմանիա, ո՛չ Անգլիա, ո՛չ Ամերիկա, ո՛չ Գաղղիա, ո՛չ իսկ Աւստրիա հաւանական չէ որ ոևէ վերացական գաղափարի սիրուն, հրաժարին իրենց այս ապահով չահերէն, որով չատ մը ուրիշ ազգերու ստակներն անդադար կը քաչեն իրենց ։ Դիցուք թէ յօժարին իսկ առ այդ, իրենց երկիրներուն կառավարական դրութիւնը չի ներեր իրենց որ առանց խորհրդարաններուն կամքն առնելու կարենան գործադրել այդպիսի յանձնառութիւն մը։ Այդ պետութիւնք առ այժմ պատրաստականութիւն կը ցուցնեն մասնակցելու Դեսպանախորհուրդին, թէ՛ առ քաղաքավարութեան և թէ՛ հանրային կարծեաց առջև այդպիսի մարդասիրական գաղափարի մը բացարձակ մերժում ցոյց չտալու համար։ Բայց ամէն դեսպանախորհրդոյ անպատճառ արդիւնքի մը չի յանգիր, ինչպես գիտէք։ Երանի՛ թէ այս անգամ այնպէս չըլլայ։ Մենց որ սպառազինութեանց կատարելագործութիւնքն չեն թուր ինծի այնքան վնասակար, մարդկութեան ա՛նքան աղետարեր, ա՛նքան անբարոյական որքան կ'երևի վերի վերոյ դատողութեամբ. քննենք ուրեմն այս Բ. կէտը։ Նախնական զէնքերու պատրաստութենէն մինչև ցայսօր զինագործութեան կատարելագործութիւնը կայացած է՝ նախ զէնքերը աւելի դիւրաւար, աւելի դիւրագործածելի ընելու, Բ. աւելի ազդու, աւելի նպատակայարմար ընելու մէջ։ Բարէ կայինին յաջորդած է երկաթէ կացինը, ահագին ծանրութեամբ գեղարդներուն և սակրերուն թեթև սուրը և սուինաւոր հրացաններ։

Նախին ծանրածաւալ հրացաններուն, որք ամէն անգամ լեցուելու Վ պարպուելու համար այլևայլ երկայն գործողութիւնք կը պահանջուէին, յաջորդած են ամենաթեթեւ հրացանները, որք վայրկենաբար և առանց ամենափոքր աչխատութեան կը պարպուին։ Թէ՛ մարտանաւերու և թէ՛ բերդերու ահագին թնդանօթները բազմաթիւ մարդոց ուժով վեր կամ վար իջեցնելու, չայլ և չահեկ չարժելու համար չոգի և ջրաբչխական մեքենայք կը գործածուին. հին ժամանակի մարտանաւերուն ահագին թեւեմկնները չարժելու տեղ, որոց համար յատկապէս թիապարաներ կը գործածուէին, չոգին և մեքենան նոյն գործը կը տեսնին հարիւրապատիկ աւելի ազդուութեամբ։ Միւս կողմանէ երբ նկատենք որ մարդկային հանճարին, իմացականութեան չնորհիւ զէնքերուն աւելի ազդեցիկ ըլլալը նպատակ է քաղաքակրթութեան յաղթանակին վայրենութեան և բարբարոսութեան վրայ, անանկ որ եթէ այսօր Բարբարոսաց Աբչանքէ մը այլ եւս չի վախցուիր, եթէ այլ եւս կարելի չէ որ բիրտ ուժը յաղթանակէ քաղաքակրթութեան վրայ այլևայլ կատարելագործութիւնը զինուց վիճակին հետ, Ա. այս տեսութեամբ, առաջին դիտելի կէտը կը կայանայ սա խնդրոյն վրայ թէ կարելի՞ է այժմ արգելք դնել զինուց եւ ռազմանիւթոց նորանոր գիւտերու և նորանոր կատարելագործութեանց. Բ. եթէ զինուց այդ կատարելագործութիւնքն այնքան աղետարեր, այնքան վնասակար են մարդկութեան որքան կ'կարծուին, թէ տեղի կա՞ երեւմկանները յօրինելու այս նկատմամբ։ Առաջին կէտին դժուարագոյն չենք կարծեր թէ կարելի ըլլայ հաստատական պատասխան տալ, որչափ որ կոնի Մուրավիէվ լաւատես ըլլայ այդ մասին։ Պէտք է խորհիլ թէ ո՛չ միայն Եւրոպոյ և Ամերիկայի այլևայլ երկրաց մէջ ուր ճարտարարուեստք գարգացած են, ուր բնագիտութեան եւ քիմիաբանութեան կիրառութիւնք ամէն օր նորանոր յառաջդիմութիւններ կ'ընեն, կարելի չէ գիտութեանց մոթիւը կասեցնել, կարելի չէ արհեստից ազատութիւնը սեղմել, այլև ինկատի առնելու է թէ այդ երկիրներն արհեստից այդ ճիւղէն ահագին վաստակ և շահ ունին, հազարաւոր գործաւորք և հարիւրաւոր գործարանք կ'ապրին անկից։—մինակ Բրուսիոյ գանձը ահագին գումարներ կը վաստկի Բրուբի վճարած տուրքէն Էսէնի գործարաններուն համար՝ որք քաղաքի մը չափ տարածութիւն կը գրաւեն։ Պելժիոյ զինագործարանները, Անգլիոյ նաւարանները որք աչխարհի թէ մարտանաւ և թէ՛ վաճառանաւ կը մատակարարեն, Արմսթրոնկի ձուլարաններն, Աւստրիոյ և Միացեալ-Նահանգաց ո՛չ պետական զինագործարաններն որք մեծամեծ ընկերութեանց չահագործիններովը հիմնուած են, այս ամէնը չեն կարող դադրիլ առանց տնտեսական մեծ տագնապ պատճառելու այդ երկրաց ժողովրդեան. հետևաբար ո՛չ Գերմանիա, ո՛չ Անգլիա, ո՛չ Ամերիկա, ո՛չ Գաղղիա, ո՛չ իսկ Աւստրիա հաւանական չէ որ ոևէ վերացական գաղափարի սիրուն, հրաժարին իրենց այս ապահով չահերէն, որով չատ մը ուրիշ ազգերու ստակներն անդադար կը քաչեն իրենց ։ Դիցուք թէ յօժարին իսկ առ այդ, իրենց երկիրներուն կառավարական դրութիւնը չի ներեր իրենց որ առանց խորհրդարաններուն կամքն առնելու կարենան գործադրել այդպիսի յանձնառութիւն մը։ Այդ պետութիւնք առ այժմ պատրաստականութիւն կը ցուցնեն մասնակցելու Դեսպանախորհուրդին, թէ՛ առ քաղաքավարութեան և թէ՛ հանրային կարծեաց առջև այդպիսի մարդասիրական գաղափարի մը բացարձակ մերժում ցոյց չտալու համար։ Բայց ամէն դեսպանախորհրդոյ անպատճառ արդիւնքի մը չի յանգիր, ինչպես գիտէք։ Երանի՛ թէ այս անգամ այնպէս չըլլայ։ Մենց որ սպառազինութեանց կատարելագործութիւնքն չեն թուր ինծի այնքան վնասակար, մարդկութեան ա՛նքան աղետարեր, ա՛նքան անբարոյական որքան կ'երևի վերի վերոյ դատողութեամբ. քննենք ուրեմն այս Բ. կէտը։ Նախնական զէնքերու պատրաստութենէն մինչև ցայսօր զինագործութեան կատարելագործութիւնը կայացած է՝ նախ զէնքերը աւելի դիւրաւար, աւելի դիւրագործածելի ընելու, Բ. աւելի ազդու, աւելի նպատակայարմար ընելու մէջ։ Բարէ կայինին յաջորդած է երկաթէ կացինը, ահագին ծանրութեամբ գեղարդներուն և սակրերուն թեթև սուրը և սուինաւոր հրացաններ։

Նախին ծանրածաւալ հրացաններուն, որք ամէն անգամ լեցուելու Վ պարպուելու համար այլևայլ երկայն գործողութիւնք կը պահանջուէին, յաջորդած են ամենաթեթեւ հրացանները, որք վայրկենաբար և առանց ամենափոքր աչխատութեան կը պարպուին։ Թէ՛ մարտանաւերու և թէ՛ բերդերու ահագին թնդանօթները բազմաթիւ մարդոց ուժով վեր կամ վար իջեցնելու, չայլ և չահեկ չարժելու համար չոգի և ջրաբչխական մեքենայք կը գործածուին. հին ժամանակի մարտանաւերուն ահագին թեւեմկնները չարժելու տեղ, որոց համար յատկապէս թիապարաներ կը գործածուէին, չոգին և մեքենան նոյն գործը կը տեսնին հարիւրապատիկ աւելի ազդուութեամբ։ Միւս կողմանէ երբ նկատենք որ մարդկային հանճարին, իմացականութեան չնորհիւ զէնքերուն աւելի ազդեցիկ ըլլալը նպատակ է քաղաքակրթութեան յաղթանակին վայրենութեան և բարբարոսութեան վրայ, անանկ որ եթէ այսօր Բարբարոսաց Աբչանքէ մը այլ եւս չի վախցուիր, եթէ այլ եւս կարելի չէ որ բիրտ ուժը յաղթանակէ քաղաքակրթութեան վրայ այլևայլ կատարելագործութիւնը զինուց վիճակին հետ, ինչպես այդ մարդոց կրթութեան և մտաւոր զարգացման վիճակն՝ արդի Գաղղիացւոց կամ Գերմանացւոց վիճակին հետ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՅՈՒՂԱՑԻՆ ՀԱՐԿԱՏՈՒ ԿՈՄԻՏԵԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՎ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

պարզեւ մը պիտի չահի, և վիճակահանութեան տոմսերու թիւն ո՛չ պիտի աւելնայ և ոչ ալ պիտի պակսի։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՆ վիճակահանութիւնը Դեկտ. 15ին պիտի սկսի քաշուիլ արքունի Փողերանոցին մէջ։ Վիճակահանութիւնեն առ այժմ պիտի քաշուի Շբ., կիր., Բշ., և Գշ. օրերը ժամ 5էն մինչեւ 11. իսկ Դշ. ու Եշ. օրերը պարգեւները պիտի բաշխուին։ Պարգեւներու բաշխման պահուն, անձ պիտի չփնտռուի, այլ ձեռքը տոմսակ ունեցողը պիտի կրնայ նոյն տոմսին վիճակած պարգեւը առնել։ Վիճակահանութեան քաշուած պահուն, հոն գտնուած սեւ տախտակներուն վրայ Ռոթշիլդեն թուանշանով միայն պիտի նշանակուին եւած թիւերը, և քանի որում տոմսերը թուրքերէն թուանշանով պատրաստուած են, ըստ ամենայնի թուրքերէն թուանշաններուն միայն պէտք է ուշադրութիւն դնեն միայն։ Իսկ վիճակահանութեան գրուած իրեղէններուն և գումարներուն տեսակ ու քանակը ցոյց տուող ցանկերը, վիճակահանութեան քաշուելէն առաջ, չրջարերութեան պիտի հանուին, կ'ըսէ պաշտօնական ազդ մը։

ՌՈՒՍԻՈՑ ԶԱՐԻՆ անուան տարեդարձին առթիւ, Վեհ. Սուլթանը կիր. օրը չնորհաւորական հեռագիր մուղկեց Նիքոլա Բ. Զարին, եւ այս առթիւ իր չնորհակալութիւնն յայտնեց Զարին կողմէ նուէր ղրկուած երկու զոյգ երիվարներուն համար։ Զարն անմիջապէս հեռագրաւ չնորհակալութիւնն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին։

—Զարին տօնախմբութեան առթիւ Սոֆիայի ռուսական հիւպատոսարանին մէջ սրուած կոչունքին ներկայ գլուխ նուեցան Ֆէրտինանտ իշխանն եւ Լուիզ իշխանուհին։ Այս կոչունքին համար Սոֆիայէ 600 վարդ յանձնարարուած էին Պալիս, համբաւաւոր ծաղկավաճառ Մ. Մավրոքորտատոյի, որ Շբ. օրը Սոֆիա ղրկած էր խնդրուած վարդերը։

ՆԻՒՐՈԼԱ-ՆԻՒՐՈԼԱՑԵՒՉ ՄԵՆ ԴՈՒՔՍԸ Ի ՊՈԼԻՍ.— Վեհ. Սուլթանը, Շբ. օրուան ունկնդրութենէն յետոյ, բարեհաճեցաւ իր ձեռամբ Նիքոլա Մեծ-Դուքսին յանձնել Իմթիազի ականակուռ պատուանշանը։ Նիքոլա Մեծ-Դուքը, Զարին ինքնագիր նամակը Ն. Կայս. Վեհափառութեան յանձնելու պահուն, կարճ բանախօսութեամբ մը յայտնեց թէ իր այցելութեան պաշտօնն էր Զարին անկեղծ բարեկամութեան հաւատիքը մատուցանել և երկու դիրացի պետութեանց միջեւ բարեկամական կապերն առաւել եւս ամրապնդել։

— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ զանազան պատուանշաններ չնորհել նաև Մեծ-Դքին հետեւորդներուն։ Ի մէջ այլոց, Մ. Զինովիվի՝ ականակուռ Մէճիտիէ, Զօր. Թուքոմիմի՝ Ա. կարգի Օսմանիէ, Թիկնապահ Բոյս և Քրուբենեաք գընդապետներուն՝ Բ. կարգի Օսմանիէ եւ այլն։

—Նիքոլա Մեծ-Դուքսն յառաջիկայ նշ. օրէն առաջ մայրաքաղաքէս պիտի չմեկնի։

—Կայս. Պալատան խոհանոցէն առէն օր կերակուր կ'տրուի Բրուքհոզենաւուն տպայից և նաւատեաց։

—Նիքոլա-Նիքոլայէվիչ մեծ դուքսն, երէկ միջօրէէն յետոյ, իր հիւրասէր ծար Ահմէտ Ալի փաշայի և գնդապետ Թէվֆիք պէյի հետ, պալատական կառքով, Պոլսոյ կողմն անցաւ և այցելեց կայս. թանգարանն ու Գանձարանն, և յետոյ Ա.յա-Սոֆիայի, Տիվան-Եոլուի, Բ. Դրան պողոտայի ճամբով ժամ 11 ու կէսին վերադարձաւ Բերայի ռուսական դեսպանատունը։

—Նիքոլա Մեծ-Դուքը, օծման և բացման արարողութեանց նկատմամբ, բազմաթիւ հեռագրեր ստացաւ։

—Օամ. նախարարք, օտար դեսպանք և դիւանագիտական մարմնոյ անդամք իրենց անուններն արձանագրելու համար Ռուս դեսպանատան այցելութեան տոմսերին մէջ՝ Մեծ-Դուքսն երէկ փոխանակեց այս այցելութիւնները։

—Բրուքհ չոգենաւն, որ 1879 ին չինուած է Անգլիոյ մէջ, նախ կամաւոր նաւատորմին մասը կ'կազմէր, բայց հիմակ ռուս մարտանաւերուն կարգը դասուած է։ Իր երկայնութիւնն է 370 ոտք, խորութիւնը՝ 20 ոտք, արընթացութիւնը մէկ ժամու մէջ 15 մղոն։ 350 նաւասի եւ 12 սպայ ունի։ Ա. Նաւապետն է Սարմանովսքի եւ Բ. Նաւապետը՝ Զապովսքի։

—Սպարապետ Ալի Րզա փաշա այցելութիւն տուաւ Նիքոլա Մեծ-Դքին։

— Նիքոլա Նիքոլայէվիչ Մեծ-Դուքսն, երէկ ճեմելէն վերադարձին, Բ. Դուռը գնաց և այցելութիւն տուաւ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին։ Ցետոյ Բերա եղեւլով, այցելութիւն տուաւ Մեծ-Տէրութեանց դեսպաններուն։ Մեծ-Դուքը քաղաքային գեղասով էր։

Ռիչմին։— Նոյեմբեր ամսոյ մէջ ծխախոտի Ռէյիի հասոյթն եղած է 150,000 ոսկի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Սըվազէ Նոյեմ. 28 թուով կ'գրուի թէ նոյն գիւղերն երկրաշարժի բուռն ցնցում մը զգացուեր է ատերբերեակ խուլ ու երկարաձիգ որոտմամբ։ Բարեբախտաբար որ և է մեռաս չէ պատահեր նահանգին եւ ոչ մէկ կողմը։

ԱՏԱՆԱՑԻ մեզ կ'գրեն նոյմ 25 թուով.— «Հոս արմտեաց [ցորեն եւ գարիի] սերմնացանն Հոկտ.էն մինչեւ Ցունուար կ'տեւէ. երկու ամսէ ի վեր անձրեւ չգալուն, կանուխ ցանուած սերմերի հունտերն, որք ծլած եւ բուսած էին, սկսան տակաւ առ տակաւ չորնալ։ Երկրագործք երաշտութեան վախէն ցանելը դադրեցուցին. տիրող երաշտութիւնն ոչ նուազ մղսսած է առեւտուրին։

«—Զմիւռնիոյ էֆէսէին իյնալուն պատճառաւ ցորենին գինն յուսացուածին չափ չբարձրացաւ. տեղական պէտքի համար միայն կ'ծախուի գրեթէ 28-32 օսմ. ոսկին 124ի հաշուով, գարիին եւս 12-13 ղ։ Բամբակի վրայ քիչ չատ գործ կ'ըլլայ, 4 օխան [չորս օխան] 17-17½ ղ.ի կ'ծախուի տեսակին համեմատ։ Զմրան եղանակին մէջ ենք, երաշտութեան պատճառաւ ցուրտ չկայ, օդերը խիստ մեղմ կ'երթան։»

ԱՐԶԱՐՈՒՄԻՑ.— Այն բժշկական Ցանձնաժողովն, որ Եռզրում գնաց արշաւախտի նորագիւտ չիճուկով պատուաստելու վարակեալ և ոչ-վարակեալ անասունները, 1500էն աւելի ներքայացուցիչներ ի գործ դրեր է։ Ձեռք բերուած արդիւնքին վրայ, միքրոպարան Տքտ. Րէֆիք պէյի տեղեկագիրը շատ նպաստաւոր կերպով կը խօսի Տքտ. Նիքոլի գտած չիճուկին վրայ, և անցեալ շաբթու երկրագործական նախարարութեան կողմէ նոյն չիճուկէն 3000 դեզ-աչափ ևս ղրկուեցաւ Եզդատ։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԱՆ.— Երէկ ծանուցինք թէ Մէսուտիէ և Ասարը Թէվֆիք մարտանաւք Ձենովա պիտի երթան նորոգութիւն կրելու։ Կայս. կառավարութիւնը Ձենովայի Ասպետի Տան հետ պայմանագիր մը կնքեց, օամ. բոլոր մարտանաւերուն ձեւը փոխել տալու համար։ Նաւային հյսմատար Խալիլ պէյ պիտի հսկէ նորոգութեանց վրայ։ Նորոգութիւնք մատանաւերն են Ասարը-Թէվֆիք, Մէսուտիէ, Ֆէթհի-Պիւլէնտ, Մուբին-Զաֆէր և Ազիզիէ։ Այս մարտանաւք, իրենց կաթսաները փոխելէ յետոյ, պիտի զինուին արագահարուած թնդանօթներով և Թորփիլարդակ խողովակներով։ Մէսուտիէ եւ Ասարը-Թէվֆիք ածուխ կ'առնեն եւ ընդհուպ Ձենովա պիտի ուղեւորին։ Համիտիէ զրահաւորը Մէսուտիէի պիտի յաջորդէ իբրև ծովակալ—նաւ Թարդանէլի նաւատորմին։

ՈՒՆԵՑԱԻ մաքսատան մէջ կարեւոր զեղծումներ երեւան հանուած են։

ԵԼՄԻՆԻ Պաճի գաւառակին մէջ, Օամ. զօրքերն յաջողեցան նոր յաղթութիւն մ'ալ տանիլ աւազակներուն վրայ, որոցմէ երկուքն սպաննեցին եւ երեքն ողջ բռնեցին իրենց հրացաններուն հետ։

Մ. ԼԷՕՆ ՊՈՒՐԹՈՒԻԱ երէկ այցելեց Հէրէքքէի կայս. գործարանը։ կայս. Անձնական Գանձուն Նախարար Սագըզ Ծովհաննէս էֆ. անձամբ ընդունեց Ֆրանսայի նախկին նախարարապետը։ Մ. Պուրժուա նախընթաց օրն ալ Էյուպ երթալով, զբօսական պտոյտ մը կատարեց։ Մ. Պուրժուա այսօր Խափկան չոգենաւով մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի։

ՍԷՐՎԷՏ լրագրոյ խմբագրապետ Թահիր պէյի չնորհուեցաւ Գեղմրուեստից չքանչան։

ՄԱՀԱՃՈՒՅԱՑ.— Նոյեմ. 30էն մինչեւ Դեկտ. 7, Պոլսոյ մէջ պատահած մահերուն թիւն է 248, որոցմէ 6ը կեղծմահէկէ, 9ը հարբանիթէ, 28ը ծաղկախտէ և 7ը ժանտատենդէ։

ՊԵՐԼԻՆի Օամ. դեսպան Թէվֆիք փաշա երէկ գիշեր եւրոպական կառախտմբով Պելկրատ ուղեւորեցաւ։

ՅՈՎԱՍԻՆ ԱՐԿԱՅ.— Էմիլիոս ա. նուն Օամ. եռահայտ առագաստանաւ մը, որ կալացէն առաջ կ'տանէր յԱղէքսանդրիա, Միջերկրականի մէջ ընկղմեցաւ։ Նաւապետն ու նաւաստիք ազատուեցան։

—Բոլիբոլն անուն հելլենական առագաստանաւ մը, նախընթաց գիշեր, հարաւային բուռն հովէն մղուելով, Սիկիւաբի ծովային պաշտօնարանին քարափին վրայ ինկաւ և խորտակեց զայն։ Նաւն ալ վնասուեցաւ։

ԹԵՍԱԼԻՈՑ համար չրջաբերեան հանուած Թղթատարական դրոշմները միահազոյն գնուելը են չհաղթէի մը կողմէ։ Այս դրոշմներն այսուհետեւ չպիտի ծախուին Պոլսոյ և Ղալաթիոյ Թղթատանց մէջ, կ'ըսէ Իգտամ։

ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Մաքսային Վերատեսչ Նազիֆ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Հռոմէական Հայոց Պատրիարք Տ. Ազաբեան Սրբազան երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Հոլանտական դեսպանն ևս երէկ տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Նախարար Թէվֆիք փաշայի հետ։

—Սերպիական դեսպան Մ. Նովաքովիչ երէկ Բ. Դուռն երթալով, արտաքին գործոց Նախարար Թէվֆիք փաշայի ներկայացուց թուրքաստրպ առեւտրական պայմանագրի Ցանձնաժողովոյ Սերպ պատուիրակներն, որք նախընթաց օրը մայրաքաղաքս հասած էին։ Ասոնք երկու հոգի են. Մ. Մոնիչ և Մ. Բորէվիչ։

ՄԱՐԳՈՐԻՏ ԵՒ ՍԱՏԱՓ.— Եէմէնի կուսակալութիւնը ծանուցած է Բ. Դրան թէ Եէմէնի Նահանգին ծովեզերեայ վրայ մարգարիտ և սատափ որսացող արաբ որսորդներն, որսորդութեան ծանր տուրքէն խոյս տալու համար, իրենց որսացած մարգարիտներն ու սատափները Մասուա և այլուր կ'տանին և պակաս գիներով կ'ծախեն, որով թէ՛ իրենք կ'վնասուին և թէ կայսերական Գանձը։ Հետեւապէս, կուսակալը Թուրքիոյ մէջ մարգարիտ ու սատափ վաճառականութեան դիւրութիւն մ'ընծայելու համար, կ'առաջարկէ բոլորովին բառնալ արտօնագրի և մաքսային տուրքերն, և ասոր փոխարէն, որսանաւերուն մէն մի թօնօէն տարեկան 50 ղ.տուրք առնելով, որսորդներն ազատ թողուլ իրենց գործունէութեան կիրառութեան մէջ։ Բ. Դուռն ի նկատ առաւ այս կարեւոր խնդիրը։

ԴԱՄԱՐԱՆԻ ՄԱՒՐԱՆՈՑ.— Հնդկական Ովկիանոսէն Հիճազ գացող ուխտաւորք Դամարանի մաքրանոցին մէջ քարանդիմս պիտի կրեն։ Առողջապահական Խորհրդոյ կողմէ զրկուած բժշկական յանձնաժողովն արդէն Դամարան կղզին հասած և Րէֆէպ Ալի սկսած է իր պաշտօնն ի գործ դնել։ Եէմէնի նահանգէն Դամարան պիտի զրկուին 200 զինուոր և Օամ մարտանաւ մը, որ ծովեզերայ վրայ հսկողութիւն պիտի կատարէ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Խափ Ապպաս փաշա, Դեկտ. 1ին, անձամբ բացաւ Գահիրէի մէջ նորահաստատ աշխարհագրական թանգարանը։

—Գահիրէի կաթոլիկ Ցունաց Պատրիարքն անցեալ շաբթու Խափկին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ։ Յետոյ այցելութիւն տուաւ նախարարապետին ու կայս. Բոխէր Ղափ Ահմէտ Մուխթար փաշային։

—Մեծ նաւակ մը, որոյ մէջ իբր 60 հոգի կային, Նեղոսի վրայ ընկղմեր է Ասիեպապա կոմսրջին մօտ։ Եգիպտական լրագիրը կ'ըսէ թէ նաւակին մէջ 16 տարեկան աղջիկ մը կար, ծանրագին գոհարներով զարդարուած։ Վտանգի պահուն, անխիղճ նաւապետին առաջին գործն եղեր է հէնց աղջկան վրայ յարձակիլ, գոհարները կողոպտել և աղջիկը ծովը նետել, որոյ մարմինը ցարդ չէ գտնուած։

Գ. Տ. ԹԼՐՉԵՂՆԵՑ ԵԻ ԸՆԿ.

Ցանձնառու կալոշեական ֆոթոյ Ղալաթիա, Պօղոսեան հուս, Բիւրէքճիլէր փողոց, Շէքէրճիի խան թիւ 6, Գնում և վաճառում անշարժ կալուածոց.—Կալուածական փոխանցման, Թէվսիի Ինթիգալի, կալուածական սորց վճարման, կալուածոց հոգաբարձութեան և վարձուց գանձման գործոց կ'ստանձնուին։ —Փոխառութիւն և փոխատուութիւն կալուածական աւանդով և փոխանորդութիւն կալուածական և ժառանգական գաղեբրու։ Շահաւոր պայմաններով ամէն ճարտարապետական շինութիւնք, նորոգութիւնք և այլ գործողութիւնք կ'ըստանձնուին։ 20—17

ՏՔԳ. Բ. ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ-ԿՆԱՏԱՏԱՐՈՑՔ, ՄԱՆԱՆԱԳԵՏ ՋՂԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

Որ իր երկար փորձառութեամբ ծանօթ է, մի քանի տարիէ ի վեր ուռումիասիրութիւններ կատարելէ զինի ի Բարիզ, դարձած է մայրաքաղաքս, հաստատելով իր բնակութիւնը ԲԵՐԱ ՄԷՏԻԹԷՊ-ՊԱՅՐԱՄ Փողոց, Թիւ 29, ուր ամէն օր կէս օրէ վերջ հիւանդ կ'ընդունի։ Մասնաւորապէս կ'զբաղիմանէ կնոջական և ջղային ամէն հիւանդութիւններու։ ՇՇ. Նոյն ժամուն ձրի կը դարմանէ կարտուկներու ելեկտրական ջերմութեամբ։ ՀԱՐՈՒՍՏ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՎԸ, ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ՌԻՕՆԹԿՆԵԱՆ ՄԵՐԵՆԱՑՈՎ։ 27—27

ԿՈՒԶՔՕՐ ՈՒՆԵՆԱԼ ՃԱԵռաուան ե-

զանակին համեմատ անգղիական եւ գաղղիական գործարաններու լաւ եւ դիմացկուն բալթօղներ, բանթօղներ, տեսակ տեսակ շալագներ, եւ փանէլեաներ անգամ մը ուրիշ տեղ երթալէ առաջ, դիմեցէք Պահեստ-Դարու Համիտիէ ճաստէսի թիւ 38. Ծովհաննէս էֆ. Կիւվիչեանի վաճառատունը։ 30—11

ԱՏԱՄՆԱԻՈՑՔ

ՏՔԳ. Գ. ԴՂԲՐԻԼԵԱՆ

Ցանձն կ'առնու ակտայի վիրաբուժական և արհեստական ամէն տեսակ գործողութիւնք, ըստ առողջապահական նոր դրութեան։ Թմրեցուցիչ դեղերով առանց ցաւի առանձնահանութիւն։ աղքատաց համար ձրի։ Բաց ի կիրակիէ ԱՄԷՆ ՕՐ 11—6 [ե.] կ'ընդունի իրեն դիմողները։ Բերա, Մեծ Փողոց ; կալոշա-Սէրայի ջրմուղ, Ընթ 200։ 70—62

ՏՈՒՐԻՈՒՐ Դ. ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Մանաֆէթ ծննդական և Գլխոյին Քոբչեան. Ներքո հետաքրքրնկնող

Հիւանդ պիտի ընդունի ամէն օր առաւօտեան մինչեւ 8ը (ը. Թ.) Պոլիս, Պահչէ-Գուփու, Մէրհամէճեան դեղարանին վրայի յարկն, իսկ 8էն վերջ իր տունը Բերա Մինթ փողոց թիւ 36։ 30—4

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Երէկ Ս. Պատրիարք Հայրն ընկերակցութեամբ Պատր. Փոխանորդ Ճեվահիրճեան և Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Երէցկան Նպս. Ներուն, այցելեց Մեծ-Դուքս Նիքոլա-Նիքոլայէվիչի՝ գեսպանատան մէջ։ Ռուս դեսպան Մ. Զինովիվ ներկայացուց Հայոց Պատրիարքն, որ իր կարգին ներկայացուց իր հետեւորդներ։ Ս. Պատրիարքը 10 վայրկեանի տեւակցութիւնէ մը ետքը, ուղղակի Պատրիարքարան վերադարձաւ։

—Միւթայէլ էֆ. Ցակորեան երէկ այցելեց Ս. Պատրիարք Հօր, և այս առթիւ նաև Տ. Խոչատուր քհնյ., որ տակաւին հիւանդ է։

—Մ. Լէոն Պուռժուա երէկ իրիկուն այցելեց Ս. Պատրիարք Հօր։

—Տիգրիսի Ներսեսեան Դպրանոցի Հոգաբարձութիւնը քննիր է հանգուցեալ Պ. Խիմբաեանի գոյքէն նոյն հաստատութեան վարիչ մարմնոյն կատարած մասին հաչիւներն, և գտեր է որ 30,755 Բպ. թողած է [մայր գումարեւ տոկոս]։ Զանազան կտակները զեղչելով, դպրոցին մնացած է գուա 21 հազար Բպ., որով Ռուսիոյ համալսարանները պիտի զրկուին Ներսեսեան Դպրանոցի օրգեգիր սաներէն յաջողազոյն ընթացաւարտները։

—Ի պաշտպանութիւն Խորենացիի հնութեան Պ. Նորայրիձանքերէնվերջը, կրկին նոր աշխատութիւն մը կ'խոստացուի մեզ Պ. Ս. Մալխասեանցի կողմէ, որ նոր փաստերով վերնուած պիտի ապացուցանէ եղեր Խորենացիի ծօթներորդ դարու կէսերու մէսյն գոյութիւն ունեցած ըլլալը։ Տեսնենք ինչ պիտի ըսէ մեզ իբր նորութիւն։

—Ինչպէս ծանօթ է բարեպաշտ աղգայնոց, Գասըմ-Փաշայի աղքատիկ թաղին Ս. Ցակոբ եկեղեցւոյ ծօնականութեան առթիւ, որ ներկայ ամսոյս 12—13ին է, ամէն տարի իբր մատաղագին ինքնայօժար նուէրներ կ'մատուցուէին, եւ յայտնի է որ այդ նուէրներէն հաւաքուած հասոյթը նոյն եկեղեցւոյ և դպրոցին տարեկան մատակարարութեան կ'ծառնմանուի։ Այս նպատակաւ ինչպէս ամէն տարի, նոյնպէս և այս տարի Պատրիարքարանի կողմէ չրջաբերական կոնդակ մը պրատած է նոյն եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդին։ Այս առթիւ Գասըմ-Փաշայի աղքատիկ թաղին քարոզիչն և Թաղ. Խորհուրդը կ'խնդրեն բարեպաշտ ազգայիններէ որ բարեհաճին վերոյիշեալ կոնդակին իրենց առատաձեռն նուէրներով արդիւնաւորել։

—Ագգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը չնորհակալութեամբ կ'ծանուցանէ մեզ թէ Ցուկնեան էֆ. Ցակոբեան այս տարի եւս բարեհաճած է 10 ծրար [742½ եարտա] չոյթ նուիրել Հիւանդանոցին մէջ պատսպարեալ որրոց ձմրան հագուստին համար։

—Կիրակի եէնի գարուի Ս. Աստուածոյ եկեղեցւոյն մէջ, Թաղին գանձանակի Մասնախմբին հիմնադրութեան Զրդ տարեդարձին առթիւ, Թաղ. Խորհրդոյ հրաւիրանօք, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Տ. Հմայեակ Եպսկ. Դիմաքեան, ի հանգիստ հոգւոց ննջեցելոց հիմնադրաց ու սատարողաց Գանձանակի Մասնախմբի, և այս առթիւ պերճախօսական քարոզ մը խօսեցաւ. յետոյ պատարագին հոգեհանգստական պաշտօն կատարուեցաւ։ Պատարագիչ Սրբազանն առաջնորդեցաւ պատրաստած ընդունելութեան սրահն, ուր պարտ ու պատշաճ կերպով հիւրասիրուեցաւ Մասնախմբի կողմէ Հոս անդամներէն Արշակ էֆ. Մ. Խաչատուրեան ի դիմաց նոյն մարմնոյն խօսելով չնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Գերապատուութեան, Թաղ. Խորհրդոյ ու Մասնախմբի սատարողաց, յայտնելով նաեւ այն ցաւն ու տրտմութիւնը զոր զգացած է Մասնախումբն ատգերէց Սրբ. Տ. Ներսուր Հօր զգալի բացակայութեան պատճառաւ և յիչելով Ն. Սրբազնապատուութեան իրենց [Մասնախմբի] նկատմամբ տածած սէրն ու համակրանքն։ Պատասխանեց պատրաստիչ Սրբազանը մաղթանքներով Ն. Արժանապատուութեան առողջութեան համար։ Ցետոյ հրաւիրուեցաւ Քէօմիրեճեան էֆ.ի բնակարանն ուր ըրաւ ցերեկի ճաշը։

Ա.յրի Տիկին Ց. Թիւլեան և զաւակունք ցաւ ի սիրտ կ'ծանուցանեն զդառնագին մահ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Էֆ. ԹԻԼԵԱՆԻ

(Թուաբան Բանքալ)

և կ'խնդրեն իրենց բոլոր ազգականներէն և բարեկամներէն որ հաճին ներկայ գանուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին, որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, Դշ. ի ժամ 5½, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյն մէջ, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը։

Սամաթիա, 8/20 Դեկտ. 98.

Ծանօթ.— Հաւատրագիր չընդունուի նողներէն կ'խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

Սիրքէճիէն կառափուտը կ'մեկնի ժամ 9.25ին (Ը. Թ.)։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 19 Դեկտ.—երեսփ. Փողոցի մէջ մեծ բարկութիւն կայ։ Մ. Տէշանէլ կ'նախագահէ։ Կոնտոնի երեսփոխան Մ. Լավի հարցապնդումէ ուղղոց կառավարութեան թէ Վճռաբեկ Ատենի հաղորդուելիք պետական և ազգային պաշտպանութեան գաղտնիքները պահպանելու համար իրենց միջոցներ ձեռք առնելու միտք ունի։ Պատերազմական նախարար Մ. Ֆրէյսինէ ըսաւ թէ կառավարութիւնը չի կրնար կարծիք յայտնել վճռաբեկ Ատենի ենթարկուած գործի մը վրայ։ Կառավարութեան պարտքն է վճռաբեկ Ատենի տրամադրութեան տակ դնել ձշմարտութիւնն երեւան հանելու և Արդարութիւնն յաղթանակել տալու օգտակար համարուած բոլոր թուղթերը։ Մ. Միլլուա, նախկին պաշտպան, կարցուց Մ. Ֆրէսինէի թէ արդեօք ծածուկ թղթածրարը պիտի հաղորդուի Վճռաբեկ Ատենին։ Մ. Ֆրէսինէ յայտարարեց թէ պիտի հաղորդէ բոլոր թուղթերը, մինչեւ իսկ ազգային պաշտպանութեան վերաբերեալներն, եթէ դատաւորներէն բացարձակ ստուգութիւն ստանայ թէ հրատարակութեան պիտի չարուին։ Մ. Պրիսոն յայտարարեց թէ պատասխան նախարար Մ. Սարիէնի հետ քննած է ծածուկ թղթածրարն, որ երեք թուղթ միայն կ'պարունակէ, ընդ որս և Հանրիի խարդախած թուղթը։ Այն ատեն է որ Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութիւնն անհրաժեշտ դատած է։ Յարեց որ եթէ չուզուի ծածուկ թղթածրարն հաղորդել Վճռաբեկ Ատենին, վերաքննութիւնը խափանութեան պիտի ըլլայ։ Մ. Քավէնեակ ըսաւ թէ Մ. Պրիսոն տեղեկութիւն չէր ունեցած կարեւորագոյն թուղթերէն (*)։ Ի վերջոյ, վստահութեան օրակարգ մը քուէարկուեցաւ 80ի դէմ 370 ձայնով։

ՄԱՏՐԻՏ.—Մ. Սակատա գաղէմին հրաժարականը պաշտօնապէս մատոյց Խնամակալ թագուհւոյն։

ԼՈՆԴՈՆ.— Բոլոր Տէրութեանց դեսպանուհիներուն Զինատանի մայրկայսրուհւոյն և կայսեր ներկայանալը Լոնտոնի լրագիրը կ'համարին յուսալից նորութիւն մը, գի օտարազգի կիներ առաջին անգամ ըլլալով տաք կ'ղնեն Զինու Արքունեաց մէջ։ Մայր կայսրուհին կ'նախագահէր։ Կայսրը լոկ հանդիսատես էր։ Անգլ. դեսպանուհին ուղերձ մը կարդաց։ կայսրուհին չնորհալի ձեւով պատասխանեց։

—Սըր Ո. Հարքորդի հրաժարականը վերջնական է։ Բայց իր երեսփոխանական պաշտօնը պիտի չարուսնակէ։

(*). — Ա.յսքան պատերազմական նախարարը գիտցեր է։ իսկ նոյն գահլէին պետը՝ վարչապետ Պրիսոն՝ չէ գիտցեր։ Ահա՛ չատ զարմանալի վարչութիւն մը։ Մ. ԽՄԲ.)

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ. 19 Դեկտ. — Ռոչիլտի պանքան 2 միլիոն ոսկի փոխ պիտի տայ Զինու կառավարութեան։

ԲԱՐԻԶ.— Զրոյց կայ թէ Ռուսիա Ամերիկայի հրազարակին վրայ փոխառութիւն մը կնքելու եռեւէ է։

—Սթոքհոլմէ կ'հեռագրուի թէ Շուէտի թագաւորն յանկարծ ծանրապէս հիւանդացած է։

ՎԻՆՆԱ, 18 դեկտ.— Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը ռուսական դեսպանատունն երթալով, անձամբ ներքուստ Զարի անուան տարեդարձը. քառորդ ժամէն աւելի մնաց ռուս դեսպանատան մէջ։

ՈՒԱՇԻՆԳՏՈՆ.—Բիրըն, որ երէկ անգլիական դեսպանատան դիմաց ցոյց մ'ըրած էր, յիմարութիւնն հաստատուելով, յիմարանոց դրուեցաւ։

—Երկու նաւ, ամէն մէկն 1800 զինուոր ունենալով, Սուէզի ճամբով Մանիլա ուղեւորելու հրաման տուած են։ Բանակին մնացեալ մասը Սան Ֆրանչիսքոյէ ճամբայ պիտի ելնէ։

(Նայէ Թղթէ Բթ-է)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀՆՉԱԿ.— Ամսոյս 5ին Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագէն ետքը Ս. Խաչի տաղ երգուած է։ Ս. Պատարագը մատոյց Տ. Գրիգոր Եպս. Ներսէսեան։ Ներկայ էին Ս. Պատրիարք Հայրն ընկերակցութեամբ Պատր. Փոխանորդ Ճեվահիրճեան և Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Երէցկան Նպս. Ներուն։

ՍԱՍՈՒՆ.— Ամսոյս 5ին Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագէն ետքը Ս. Խաչի տաղ երգուած է։ Ս. Պատարագը մատոյց Տ. Գրիգոր Եպս. Ներսէսեան։ Ներկայ էին Ս. Պատրիարք Հայրն ընկերակցութեամբ Պատր. Փոխանորդ Ճեվահիրճեան և Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Երէցկան Նպս. Ներուն։

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ Ի ԹՈՒԹՈՒՆ ՏԱՐԻՆ ՅՕՂՈՍԻ ԹՒԻ 15

ՀՐԴԵՀԻ ՁԻՒՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ 1828

ԿԵՆԱՑ ՁԻՒՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ 1829

Դրամագլուխ պահեստաք Ֆր. 94 Միլ.	Դրամագլուխ և պահեստաք Ֆր. 135 Միլ.
Հաստ. 1896 տարւոյ » 18 »	Հատուցած վնասք » 90 »
Հատուցած վնասք » 215 »	Ապահովագրեալ գումարք » 246 »

Ընկերութեան գրասենեակն է ՕՍՄ ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ.

Թուրքիոյ գործակատարն է Տիարէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԻՔԼԵԱՆ

Կենաց ճիւղին տեսուչ Տ. ՄԻՀՐԱՆ ՏՔՐ ՂԻՐՔՍԵՍԵԱՆ

Կ. Պոլս., Կալաթիա, Թահտապրան Խան, Օամ. Պանդպտչի Գբխ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՄԱԿԲՐԱՆ ՂԱԶԱԹԻՈՑ

ՓԱԿՈՒՄ

Օամ. Քոնս. Սէռի Դ.	Օ. Ո.	25 05
Ամէնէն բարձր գին	»	25 05½
Ամէնէն վար գին	»	25 04½
Բուժէլիի երկաթուղի	Ֆր.	110 ⅜
Ամէնէն բարձր գին	»	110 ⅞
Ամէնէն վար գին	»	110 ¾

ԲԱՑՈՒՄ 8 Դեկտ.

Օամ. Քոնս. Սէռի Դ.	Օ. Ո.	25 05
Բուժէլիի երկաթուղի	Ֆր.	110 ⅜
Օսմանիէ	»	— —
Րէյի	Օ. Ո.	— —
Օամ. կայս. Պանքա	Ֆր.	— —
Քէյի Ծէնէրալ Օթթ.	Օ. Ո	9 29
Երկրագործական Պանքա	»	8 30
Սօս. Օթ. Շանմ է Վալ.	Ա. Ո.	3 07
Օամ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ո	4 09
Թումուէյ բաժնեթ.	ղրչ.	787 —
» Ժուխանես	»	285 —
» պարտաթ.	»	493 —
Տէրթոի Ջուրի Ընկ.	»	237 —
Քարափ Կ.Պոլսոյ	»	455 50

ՍՓԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	— 55
» ութ օրուան	»	1 75
Բուժէլի երկաթ.	Ֆր.	— —
» մէկ ամսուան	»	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 Ֆրանքնոց	ղրչ.	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 13
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 15
Քրխմից	»	51 05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 05
Մէճիտիէ	»	95

ՎԱՒԱՇՔԱՐԿԱՒ

ԱՆՈՒՇ

ՆՈՎԵԼ ԵՐԿԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀԵՂԻՆԱԿԻ

ՀԱՏ

— Վախ, ինչո՞ւ ես այդպէս խօսում, տղա ջան, ինչո՞ւ ես ինձ տանջում, ինչո՞ւ ես ինձ ստիպում, որ ես էլ քեզ հետ նոյն լեզուով խօսեմ։ Ես քեզ ասացի, որ ես ոչ մի բան չգիտեմ եւ ոչ մի բան չեմ ուզում իմանալ։ Ես ոչ մի բանի մէջ չեմ խառնուում։ Ես ոչ մի կողմ չունեմ։ Ես ոչ մի կուսակցութեան չեմ պատկանում։ Ես ոչ մի գաղափարի չեմ հաւատում։ Ես ոչ մի բանի չեմ ձգտում։ Ես ոչ մի բանի չեմ ատում։ Ես ոչ մի բանի չեմ սիրում։ Ես ոչ մի բանի չեմ ուզում։ Ես ոչ մի բանի չեմ ուզում։ Ես ոչ մի բանի չեմ ուզ